

4. Прискорити процес формування професійної спілки, здійснювати підтримку процесів об'єднання професіоналів з управлінського обліку.

Отже, управлінський облік можна визначити як інтегровану внутрішньогосподарську інформаційну систему, головним завдання якої є інформаційне забезпечення менеджерів господарюючих суб'єктів даними про витрати і результати діяльності як всієї організації, так і її структурних підрозділів, яка призначена для прийняття оперативних, тактичних та стратегічних управлінських рішень.

1. Голов С.Ф. *Управлінський облік: підруч.* – К.: Лібра, 2003. – 704 с. 2. Керимов В.Э., Селиванов П.В., Минина Е.В. *Концепция управленческого учета на современном этапе развития экономики // Менеджмент в России и за рубежом.* – 2001. – № 4. 3. Сатубалдин С.С. *Учет затрат на производство в промышленности США.* – М.: Финансы, 1980. 4. Атамас П.Й. *Управлінський облік: навч. посіб.* – Д. – К., 2006. – 440 с. 5. Билоусова И. *Проблемы совершенствования управленческого учета // Бухгалтерский учет и аудит.* – 2007. – № 4. – С. 35–40. 6. Воронова Е. *Системы управленческого учета: развитие в условиях новых методов управления // Проблемы теории и практики управления.* – 2007. – № 9. – С. 45–52. 7. Терещенко О.О. *Поняття «контролінг» та «управлінський облік» у теорії і практиці // Фінанси України.* – 2006. – № 8. – С. 137–145. 8. *Система управлінського обліку в Україні // www. emd. ru.*

УДК 657.372.5

М.В. Корягін

Львівська комерційна академія,
кафедра бухгалтерського обліку

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ РОЗВИТОК

© Корягін М.В., 2012

Виділено підходи до розуміння сутності поняття “вартість підприємства”. Обґрунтовано авторське розуміння цього поняття на основі врахування потреби розроблення облікового забезпечення системи управління вартістю підприємства.

In the article approaches to understanding the concept of “enterprise’s value” is conducted. Copyright understanding of this concept is substantiated which based on consideration of the requirement accounting charge of the development management of “enterprise’s value”.

Постановка проблеми. Сьогодні серед дослідників відсутня єдність підходів до розуміння економіко-теоретичної сутності категорії “вартість підприємства”. Така неузгодженість, своєю чергою, породжує неузгодженість в обґрунтуванні визначення поняття “вартість підприємства”. Для побудови системи обліку, яка надаватиме інформацію для системи управління вартістю підприємства, необхідна чітко сформульована термінологія. Це пов'язано з тим, що успішність впровадження концепції управління вартістю на підприємстві багато в чому залежить від правильного розуміння змістового аспекту поняття “вартість підприємства”.

З огляду на це потрібно побудувати загальну класифікацію підходів до визначення поняття “вартість підприємства”.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання сутності поняття “вартість підприємства” вивчали багато вітчизняних вчених, зокрема Г.І. Башнянин, М.І. Бондар, Л.А. Костирко, В.М. Костюченко, О.Г. Мендрул, О.А. Сарапіна, Н.В. Тертична, Л.М. Худолій, М.Г. Чумаченко, А.А. Чухно, І.Й. Яремко та ін., а також велика кількість зарубіжних дослідників,

які цій проблематиці, внаслідок значного розвитку фінансового ринку, приділяють набагато більше уваги.

Мета дослідження полягає в аналізі й обґрунтуванні підходів до розуміння сутності поняття “вартість підприємства”, надання пропозицій щодо авторського трактування цього поняття з метою удосконалення теоретичних основ функціонування системи управління вартістю підприємства на основі її облікового забезпечення.

Викладення основного матеріалу дослідження. Проаналізувавши підходи дослідників із різних сфер (фінансів, корпоративного управління, інвестиційної та інноваційної діяльності, страхування, бухгалтерського обліку), що займаються проблемами управління вартістю підприємства для задоволення потреб різноманітних користувачів, ми виділили підходи до визначення поняття “вартість підприємства” (рис. 1).

Розглянемо детальніше сутність кожного із вищенаведених підходів з метою побудови їх авторської класифікації, що, на нашу думку, дасть змогу сформулювати власне бачення вартості підприємств та надати пропозиції щодо удосконалення системи бухгалтерського обліку як складової системи управління вартістю підприємства.

1. Вартість підприємства як вартість майнового комплексу або сума вартостей усіх активів (елементів) підприємства. Цей підхід має майнову основу, але суто майновим підходом його назвати не можна. Прихильників цього підходу можна об’єднати у дві умовні групи: 1) ті, що розглядають вартість підприємства як майнову вартість (вартість майнового комплексу); 2) ті, що окрім майнової складової у структурі вартості підприємства виділяють вартість нематеріальних (невідчутних) активів, дослідження ролі яких в функціонуванні економічних систем і як одного із нових об’єктів бухгалтерського обліку в останнє десятиріччя істотно актуалізувалось. Тобто цей підхід міг би називатись “майновим” або “балансовим”, адже інформаційна база для визначення вартості в межах цього підходу представлена балансом підприємства. Водночас дослідження у цій сфері не дають підстави називати інформацію з балансу підприємства вичерпною, повною інформацією про вартість усіх активів підприємства, зокрема невідчутних.

Пропонуємо називати цей підхід до визначення вартості підприємства “адитивним” або “сумарним”, адже вартість підприємства в межах цього підходу є сумою вартостей активів, що утворюють підприємство. Однак беззаперечним залишається той факт, що в умовах сучасної динамічної економіки, що характеризується наростанням тенденцій глобалізації та постіндустріалізації, вартість підприємства відрізнятиметься від суми вартостей його матеріальних і нематеріальних активів. Ця проблема має бути однією із тих проблем, на вирішення якої повинні спрямувати свої зусилля вітчизняні вчені в сфері бухгалтерського обліку.

2. Вартість підприємства як рівноважна ціна. Неабиякою помилкою є констатація того факту, що поняття “вартість підприємства” і поняття “ціна підприємства” є тотожними. Поняття “ціна підприємства” використовується за умови продажу-купівлі підприємства чи його обміну на інше підприємство або актив, а поняття “вартість підприємства” має ширше змістове значення, хоча заперечувати вплив вартості підприємства на його ціну було б неправильним. Залежно від особливих інтересів покупця і продавця ціна підприємства може відхилитися від вартості підприємства, а збігатися вони будуть лише за умов існування ефективного ринку (за підходом Ю. Фами), що в умовах сучасного рівня розвитку вітчизняного ринку облікової інформації як основи для прийняття управлінських рішень неможливо.

3. Вартість підприємства як показник (критерій, параметр, величина) ефективності діяльності підприємства. Зрозуміло, що підґрунтям для оцінки вартості підприємства є величина, що відображає ефективність функціонування підприємства загалом та в певних аспектах (прибутковості різних видів діяльності підприємства; очікуваних перспектив (прогнозних параметрів); збагачення акціонерів; досягнення стратегічних установок тощо). Але вважаємо, що обмеження тільки ефективністю діяльності підприємства є недопустимим в межах відкритого функціонування системи підприємства, тобто коли система підприємства є відкритою системою,

що обмінюється із іншими системами різноманітними ресурсами (матеріальними, нематеріальними, інформаційними тощо). Пропонуємо називати цей підхід до визначення вартості підприємства “комплексним підходом за ефективністю”, що точніше відобразить його сутність.

Систематизація підходів до визначення поняття “вартість підприємства”	
→	<p>Як вартість майнового комплексу або сума вартостей усіх активів (елементів) підприємства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як сума вартостей усіх активів підприємства (В.Н. Шипов (2000)); - як сума вартостей елементів, які утворюють підприємство (І.Й. Яремко (2005)); - як вартість майнового комплексу (Г.В. Козаченко, Г.І. Янчук (2006)); - як вартість єдиного майнового комплексу (В.А. Щербаків, Н.А. Щербаківа (2006)); - як вартість усього майнового комплексу підприємства, що функціонує, включаючи нематеріальні активи (В.І. Захарченко, Н.Н. Меркулов, Н.В. Халікян (2009)).
→	<p>Як рівноважна ціна:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як ймовірна грошова величина, яку потенційний покупець буде готовий заплатити за підприємство, що оцінюється, тобто одночасно за усі представлені його активи, в результаті комерційної угоди між добровільними і компетентними продавцем і покупцем (В.Н. Шипов (2000)); - як рівноважна ціна, за якою може здійснитися операція з купівлі-продажу компанії. (І.В. Тополя (2004)); - як об'єктивна в просторі і в часі величина, яка визначає кількість всезагального еквіваленту, за яку підприємство може переходити від одного володаря (власника) до іншого (Н.М. Якупова (2004)); - як рівноважна ринкова ціна, за якою здійснюються операції на ринку (І.Є. Єремєєва (2007)).
→	<p>Як показник (критерій, параметр, величина) ефективності діяльності підприємства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як інтегральний економічний показник діяльності підприємства, в якому відображається ретроспектива, поточний стан і розвиток бізнесу (І.О. Ломакін (2002)); - як інтегральний критерій ефективності, який дозволив об'єднати всю сукупність досягнень підприємства і, завдяки своїй універсальності, забезпечив поступовість стратегічних установок, незалежно від тривалості тимчасового горизонту планування (М.А. Крюков (2004)); - як важливий комплексний показник (критерій) фінансової оцінки, що адекватно відображає економічну ефективність функціонування підприємства (О.В. Новіков (2004)); - як кінцевий системний і комплексний показник результатів діяльності підприємства (С.Р. Гаджибутасва (2006)); - як комплексний показник, що враховує економічну, технічну, організаційну й інші складові діяльності підприємства (Н.О. Жеребцова (2006)); - як інтегральний параметр виразу визнання і успіху підприємства (І.В. Івашківська (2006)); - як найважливіший показник ефективності діяльності підприємства, єдиним критерієм оцінки фінансового добробуту підприємства (Г.В. Козаченко, Г.І. Янчук (2006)); - як інтегральна характеристика, що відображає вектор розвитку підприємства та спроможність генерувати цінності для різних груп учасників ринкових відносин (Н.В. Тертична (2006)); - як комплексний показник розвитку компанії, що відображає кінцевий результат і зростання багатства акціонерів (І.Є. Єремєєва (2007)); - як синтетичний, компактний показник, у якому відбиваються численні характеристики малого підприємства (Г.І. Янчук (2007)); - це критеріальний показник ефективності корпоративного менеджменту (А.С. Соколіцин, С.Г. Шевцов (2008)); - як інтегрований показник операційної, інвестиційної, фінансової діяльності (Е.Т. Кулієва (2009)); - як найважливіша комплексна характеристика компанії, що адекватно відображає її фінансове становище, економічну ефективність і очікувані перспективи діяльності (А.О. Халдін (2009)); - як прояви ділової активності компанії, сутністю яких є фактичний чи потенціальний приріст потоків економічних вигод, достатніх для задоволення очікувань власників вкладеного капіталу (включаючи вартість невідчужуваних активів) з врахуванням притаманних вкладенням частки ризику (О.В. Асканова, А.В. Карпенко (2010)); - як універсальний критерій ефективності, що об'єднує в собі уся сукупність досягнень компанії і що забезпечує безперервний контроль за виконанням стратегічних і оперативних задач її розвитку (Д.Н. Іванченко (2011)); - об'єктивна в часі і просторі величина, що визначає здатність підприємства задовольняти потреби власника в довгостроковій перспективі через процес його використання відповідно до стратегії, що реалізується (А.О. Шишкін (2011)).
→	<p>Як складна система взаємодій підприємства із зовнішнім середовищем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як складна система взаємодій підприємства із зовнішнім середовищем з приводу залучення капіталу в рамках зони граничної ефективності його використання (М.А. Крюков (2004)); - як грошова оцінка підприємства як системи (пов'язаної з зовнішнім середовищем і спрямованої зацікавленими у ній групами осіб), націлена на своє збереження і розвиток, характеризуючи ефективність діяльності з позиції зростання цінності її капіталу (Т.М. Мажирина (2007)); - як складна система взаємодій підприємства із зовнішнім середовищем з приводу залучення інвестицій для використання їх з максимальною ефективністю (Ч.З. Нгуєн (2009)).
→	<p>Як вартість (оцінка) очікуваних грошових потоків:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як похідна від грошових потоків (Р.Р. Ахмедзянов (2005)); - як вартість очікуваних від підприємства грошових потоків (І.Й. Яремко (2005)); - як сукупність дисконтованих вигод для власника (І.В. Івашківська (2006)); - як майбутній очікуваний грошовий потік, дисконтований за ставкою, що відображає притаманний йому ризик (Н.В. Пойлова (2006)); - як інвестиційна чи внутрішня оцінка майбутніх грошових вигод власників основного капіталу компанії (Т. Теплова (2007)); - як сума усіх чистих грошових потоків, які будуть створені за увесь час її функціонування в прогностичний і постпрогностичний періоди, дисконтованих до поточного (нульового) моменту часу, з врахуванням реальних ризиків відхилення фактичних грошових потоків від очікуваної величини (Н.В. Городнова, С.С. Чернов (2009)); - як оцінка очікуваних дисконтованих грошових потоків (Е.Т. Кулієва (2009)); - як здатність компанії приносити її власникам стабільні позитивні грошові потоки, дисконтовані за ставкою дохідності, що враховують фінансові ризики, і що визначаються за допомогою сучасного інструментарію оціночних процедур (Н.М. Смірнова (2009)).
→	<p>Як грошовий вимір (еквівалент) економічної цінності підприємства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - як оцінка результатів діяльності підприємства: його економічна цінність і соціальна корисність (Н.О. Жеребцова (2006)); - як вираженого у грошових одиницях визнаного еквівалента – ймовірної величини, що визначається розрахунково на основі прогнозування подій на конкретний момент часу через оцінювання факторів цінності, значущості підприємства для національних та зарубіжних споживачів та суспільства загалом (Г.І. Островська (2007)); - як грошовий еквівалент його цінності, рівень якої визначається не лише забезпеченістю ресурсами, але і ефективністю їх використання, ступенем інноваційності діяльності і її схильності до різних ризиків (Т.О. Яковлева (2010)); - як грошовий вимір його економічної цінності, якості та соціальної корисності (Л.М. Пронько (2011)).

Рис. 1. Підходи дослідників до визначення поняття “вартість підприємства”

4. Вартість підприємства як складна система взаємовідносин підприємства із зовнішнім середовищем. Із назви, запропованої авторами, випливає питання: а чи можливо взагалі уявити вартість через систему взаємовідносин із зовнішнім середовищем. Зрозуміло, що вартість підприємства в умовах сьогодення – це величина, що прямо залежить від зовнішнього середовища та від впливу непередбачених змін, що відбуваються в ньому, наприклад, зміни системи оподаткування тощо. Виявлення основної причини залучення інвестицій або додаткового капіталу для зростання або максимізації вартості підприємства, на нашу думку, не може розкривати змісту вартості підприємства. Це лише одна із характеристик, що іманентно притаманна досліджуваному поняттю, однак яка не дозволяє повністю розкрити його сутність, оскільки не враховує цілої низки інших характеристик.

5. Вартість підприємства як вартість (оцінка) очікуваних грошових потоків. Загалом, наслідуючи традиції до розмежування підходів в оцінній діяльності, цей підхід є дохідним, адже визначає вартість підприємства через здатність приносити економічні вигоди (доходи) в майбутньому. Це альтернатива неідеальному, з позицій майбутніх очікувань, адитивному підходу, оскільки врахування здатності приносити підприємством дохід власнику чи інвестору безпосередньо залежить як від внутрішніх чинників (майнового стану підприємства), так і від зовнішніх факторів (рівень інфляції, ризикованість вкладень, використання сучасних методів оцінки). Але, на із жаль, застосування цього підходу, разом з усіма його позитивними рисами, не дає змоги повною мірою обґрунтувати сутність поняття “вартість підприємства”, оскільки ймовірнісний характер очікуваних доходів не завжди є беззаперечним фактом в умовах нестабільності та динамічності умов, що особливо проявляється в останні роки – в умовах поглиблення кризових явищ у національній та світовій економіці. Виявивши основну орієнтацію цього підходу до визначення вартості підприємства, запропоновано називати його “стратегічним” або “перспективним”.

6. Вартість підприємства як грошовий вимір (еквівалент) економічної цінності підприємства. Цей підхід дуже схожий з комплексним підходом за ефективністю (див. вище), що передбачає визначення вартості підприємства через встановлення ефективності функціонування підприємства, оскільки цінність має здатність проявлятися через певні ефекти (економічні, соціальні). Також цей підхід можна порівняти з ціновим, адже ціна – це вияв цінності підприємства. Але цінність можна інтерпретувати по-різному, внаслідок чого для власника і для потенційного покупця цінність підприємства буде різною.

Враховуючи вищенаведені пропозиції щодо удосконалення назв підходів до трактування поняття “вартість підприємства”, їх змістове наповнення, запропоновано їх загальний перелік та обґрунтовано сутність кожного із підходів (рис. 2).

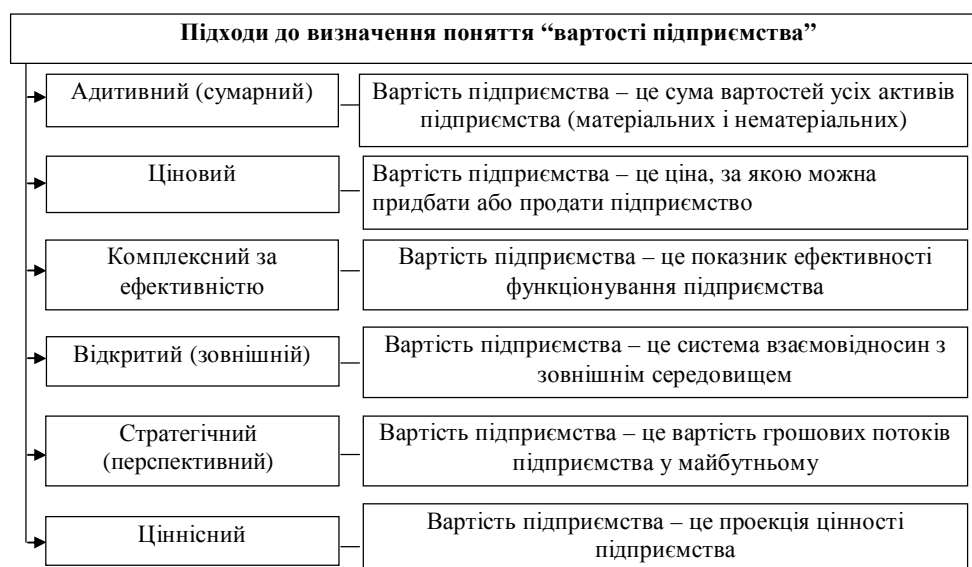

Рис. 2. Сутність та види підходів до трактування поняття “вартість підприємства”: змістовий підхід

Аналіз підходів до визначення вартості підприємства дозволив встановити, що:

- недоцільним є ототожнення вартості підприємства та його ринкової ціни, оскільки це призводить до втрати об'єктивної основи цього показника, що не дає змоги управлінцям визначити критерій, що дозволяв би формувати власне судження про ефективність дій управлінців у сфері ринкового управління підприємством;

- недоцільним є ототожнення вартості підприємства та його балансової вартості, розрахованої на додавання капіталізованих витрат, оскільки застосування такого підходу призводить до надмірної консервативності при її визначенні та має суто ретроспективну орієнтацію, що не дає змоги врахувати всі поточні зміни ринкового середовища і взагалі не враховує будь-яких довгострокових і стратегічних подій, що пов'язані із цим середовищем.

- недоцільною є суто матеріальна орієнтація під час визначення вартості підприємства, яка фактично ігнорує існування на підприємствах активів нематеріальної (невідчутної) природи, роль яких в формуванні вартості підприємства в останні десятиліття набуває все більшого значення;

- для оцінки вартості підприємства в сучасних умовах розвитку світової економіки недоцільно використовувати традиційну фінансову звітність. Необхідно доповнити класичні форми фінансової звітності показниками нефінансового характеру, які надаватимуть інформацію про ті фактори, що впливають на створення вартості підприємства, однак залишаються поза системою бухгалтерського обліку. В результаті реалізації такої пропозиції також необхідно розробити єдину уніфіковану систему прийняття управлінських рішень на основі інформації фінансового і нефінансового характеру.

Як впливає із вищенаведеного, ринкова оцінка не може без інформації, що надає система бухгалтерського обліку, використовуватись як характеристика вартості підприємства. Водночас система обліку в нинішньому вигляді також не може виступати повноцінним інструментом, що дозволить визначити вартість підприємства, яка б задовольняла потреби користувачів в такій інформації. Тому для того, щоб система бухгалтерського обліку в сучасних умовах розвитку національної економіки забезпечувала управління вартістю підприємства, треба трансформувати її як на теоретичному, так і на методологічному рівнях в тих аспектах, що стосуються основних факторів генерування вартості підприємства.

Аналіз підходів до визначення поняття “вартість підприємства” дозволив встановити, що їх різноплановість не викликана їх недостовірністю або неактуальністю в сучасних умовах розвитку економічної системи. Існування численних варіантів поняття “вартість підприємства” [1–3], а також авторських підходів до його визначення [4; 5] пов'язані з тим, що вартість підприємства не є фактом, що вже був здійснений, а є думкою про цінність / здійснені витрати / ціну власності підприємства в конкретний момент часу відповідно до вибраного методу.

Значна варіативність підходів пояснюється впливом таких факторів:

1. Визначення вартості підприємства, що обґрунтовується специфічністю підприємства як конкретного товару, здебільшого пов'язане не лише з минулим, коли були здійснені витрати на його створення і функціонування, а з прогнозами майбутнього (прогнози обсяги продажів, прогнозна оборотність активів, прогнозна рентабельність, прогноз капітальних вкладень тощо). Погляди у суб'єктів, яким необхідно знати показник вартості підприємства, стосовно прогнозів майбутнього, також відрізняються.

2. Існуванням різноманітних суб'єктів, яким потрібна інформація про вартість підприємства. Суб'єкти ставлять перед собою різні цілі, визначаючи вартість підприємства як окремого товару. Наприклад, для власників важливе значення має вибір варіантів розпорядження власністю підприємства, встановлення розміру готівкових коштів, які можна одержати в результаті ліквідації підприємства. Для кредиторів найважливіше значення в оцінці вартості підприємства має фінансова дієздатність підприємства, а для аналітиків фондових бірж – перевірка обґрунтованості котирування цінних паперів тощо.

3. При здійсненні оцінки вартості підприємства різні суб'єкти застосовують власний оціночний методологічний інструментарій, орієнтований на задоволення тих потреб, задля яких проводиться оцінка. Тобто кожен суб'єкт вибирає ті методи, які найдостовірніше відображають

вартість підприємства в тому розумінні, в якому її хочуть бачити користувачі інформації про вартість підприємства.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Для визначення поняття “вартість підприємства”, яке може використовуватись як основний параметр для побудови теоретичних положень системи управління вартістю підприємства на основі застосування облікової інформації, слід використовувати синтетичний підхід, який би не суперечив трьом вищенаведеним факторам, враховував особливості підприємства як товару, а також не суперечив теоретико-методологічним основам бухгалтерського обліку.

Запропоновано розглядати поняття “вартість підприємства” як об’єктивну величину, яка встановлюється у відповідний час і в певному просторі, за якою може бути здійснена угода купівлі-продажу на активному ринку, що розраховується на підставі сукупного використання облікової та ринкової інформації. Кількість грошей, за яку відбувається купівля-продаж підприємства, в певній угоді називають ціною.

Запропонований підхід до визначення поняття “вартість підприємства” дає змогу використовувати його для побудови системи бухгалтерського обліку, що створюватиме передумови для ефективного управління вартістю підприємства.

1. Бульга Р.П. *Стоимость бизнеса как интегральный финансовый показатель* / Р.П. Бульга // *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу.* – 2010. – № 1(16). – С. 138–146. 2. Єрофєєва Т.А. *Підходи до оцінки вартості бізнесу: проблеми їх використання* / Т.А. Єрофєєва // *Наукові записки НАУКМА.* – 2007. – Том 68: *Економічні науки.* – С. 25–30. 3. Капранова Л.Д. *К вопросу об оценке стоимости компании* / Л.Д. Капранова // *Аудит и финансовый анализ.* – 2010. – № 3. – С. 131–137. 4. Сарапіна О.А. *Визначення та управління вартістю харчових підприємств як основа здійснення їх реструктуризації* / О.А. Сарапіна // *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії.* – 2011. – Вип. 2. – Том 2. – С. 239–245. 5. Яремко І.Й. *Оцінка ринкової вартості підприємств: порівняльний підхід* / І.Й. Яремко // *Науковий вісник НЛТУ України.* Зб. наук.-техн. пр. – Львів, 2005. – С. 311–315. 6. Penman Н. *Accounting for Value* / Stephen Н. Penman. – Columbia University Press, 2011 – 244 p.

УДК 657

І.Р. Кратко

Мукачівський державний університет,
кафедра обліку і контролю сфери послуг та соціальної структури

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

© Кратко І.Р., 2012

Розкрито аспекти контролю доходів від операційної діяльності з погляду провідних вітчизняних та іноземних вчених, як основного джерела інформації для прийняття рішень управлінським персоналом компанії.

Reveals aspects of the control of income from operations, in terms of leading domestic and foreign scientists as a major source of information for decision making by management companies.

Постановка проблеми. Ефективна діяльність підприємства неможлива без контролю за всіма напрямками його діяльності. Одним із важливих аспектів діяльності підприємства є отримання доходів від операційної діяльності як основного виду діяльності.